

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. XIII. Res aliquæ insigniores præcedunt, & comitantur votorum
oblacione[m], vt illa maiori cum perfectione fiat

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT XIII.

RES ALIQVAE IN SIGNIORES PRÆCEDUNT, ET COMITANTUR VOTORUM OBLATIONEM, UT ILLA MAIORI CUM PERFECTIONE FIAT.

QVAMVIS sacræ Religiones varias habeant valdè pias, ac mysticæ ceremonias, quibus votorum suorum oblationem comitantur maximè tamen substantiales, & maioris pro omnibus momentis insinuantur à Regio Propheta in toto Psalmo 115. in quo præcipue tradit rerum, quæ in proximo capite fuerunt propositæ: idque excellenter quodam modo his verbis expressit. *Ego dixi in excessu meo: Omnia beneficia Domini retribuam Domino, pro omnibus que retribuit mihi? Calceum lutæ accipiam: & nomen Domini invocabo. Vota mea Domino reddam cum omni populo eius: pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius.*

§. I. Recollecta per dies aliquot Oratio.

AD cuius maiorem declarationem præmittendum est: Dauidem se cum ipso feruentem hanc ratiocinationem habuisse in recollecta quadam proluxa, valdèque eleuata oratione, quam excessum suæ constantiam appellat: quæ tunc evenit cum homo præ admiratione eius, quæ audit, videt, aut considerat, exiens extra se eleuat se supra seipsum ad res valdè egregias & grandes. Aded enim insignia proposita & vota atque impleta hic refert, non obtinentur, nisi magna cœlesti luce: quæ ut plurimum conceditur, qui sese ad mysteria ac beneficia diuina meditanda receperunt per tempus aliquod sufficiens, & in loco conuenienti. Et hoc primum quod professioni, aut votis emittendis merito præmitti deberet: ut eruditurus recolligat se per decem aut duodecim dies ad illa tria speciatim consideranda, quæ Dauid magno cum affectu in excessu illo suo dixit: *quid retribuam Domino pro omnibus, que retribuit mihi?*

I.
Dei infinita
beneficentia
consideranda.

PRIMUM enim in hac recollectiōe conandum tibi est à teiplo exire, & spiritu ascendere ad ipsius Dei præsentiam; ibiq; cōsiderare infinitam benefactoris amplitudinem, sapientiam, bonitatem, charitatem, libertatem, & omnipotentiam, quæ suis creaturis minimè opus habeat. Ad quæ eius proprietates melius assequendas, ingrediendum tibi est in ipsam Deum, perpendendo infinitum amoris ignem in diuino eius peccatore dentem; qui (ut sanctus Dionysius ait) facit eum extra se exire, ut bene-

car hominibus; suisque donis eos repleteo solum nomine, quod ipse bonus sit, eisque beneficiando oblectetur. Qua consideratione, si exacta illa fuerit ac profunda, admiraberis & obstupesces cupiens summe amare tantum benefactorem, & in eius obsequio liquefieri, dicens tibi ipsi: *quid retribuam Domino? Quid ob amorem infiniti huius benefactoris faciam? Et in qua re ostendere licebit amorem, quem erga ipsum habeo; ac retribuere pro eo quem ipse erga me habet?*

Mox ulterius progrediens, multitudinem perpendes & magnitudinem beneficiorum, quae Deus in te contulit, generalia, & specialia; naturalia & supernaturalia; in corpore, & in anima: attendens multitudinem esse innumerabilem: magnitudinem immensam & incomprehensibilem. Notatim autem haec tria in tua vocatione perpendes: Innumera & grauissima mala ac pericula huius mundi; ex quibus te Deus eduxit; innumera & excellentissima bona eius status, in quo te Deus collocat, & multo maiora, quae tibi promittit. Et admirans tantum beneficiorum excessum, a teipso exiens, dices, *quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi? Et in quo licebit me gratum ostendere, ob adeo beneuolam vocationem, quae me ad talem statum elegit.*

Et hinc ad teipsum iterum ingressus, perpendes tuum nihilum, miseriam, & indignitatem tuam quodammodo infinitam, ob tua peccata, pertinaciam, & ingratitude erga Deum: propter quae dignus eras, cuius Deus obliuisceretur, & quem Deus repelleret, puniret, & ad profundum infernum proiceret. Et videns, quod tantus Dominus tanto amore tot contulit beneficia homini adeo improbo, adeoque ingrato; tali aspectu obstupescens, factus omnino extra te, cum ingenti effectu tibi ipsi dices: *quid ego retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi? mihi inquam qui talis sum, qui tam procul sum ac te motus a promerendo quodcumque beneficium, quantumuis minimum? O Deus cordis mei, ostende mihi caelesti tua luce, quid velis a me tibi dari; & qua ratione id ipsum dare debeam: decreui enim; certoque constitui, facere quicquid tibi gratum fore cognouero. Hoc spiritu pio adeo ac grato concepit Dauid proposita & holocausta, quae refert: quae omnia sunt actus gratitudinis & excessus amoris: non enim solum se obtulit ad ea praestanda, quae ex praeccepto tenebatur; sed ad alia etiam opera, quae tantum emanant ex consilio. In quibus eminere debent qui recens ingrediuntur Religionem, aut secundum repetunt ingressum per sacra vota, vt corpus vnum cum ea conficiant.*

2.

3.
Misericordiam
propriam
confidera.

§. 2. Confessio & sacra Communio.

1. PRIMVM omnes meritò inde incipere deberent, vnde incepit David: *Calicem salutaris accipiam*, calicem, inquam Saluatoris, aut salutaris hoc est quem Saluator noster constituit, ad salutem animæ meæ reddendam. Qui calix non vnus est, sed multus: & omnes accipere debet Religiosus in hisce suis ingressibus; sed ordine suo. Cùm enim certum sit (vt Ecclesiasticus dixit) *quod dona iniquorum non probat Aliis: nec respicit multitudinem iniquorum, nec in multitudine sacrificiorum eorum; propitius tunc peccatorum: primum refert, quod cupiens offerre Deo aliquod donum, & seipsum, in sacrificium; & votorum suorum oblationem facere studeat prius, se à peccatis purgare: accipiens calicem, quem Deus ad ipsum sanandum, & ab eis purgandum instituit.*

1.
a Eccl. 34. 23

2. PRÆTEREA, cùm quis ægrotat, & noxijs redundat humoribus, quibus impeditur à cura rerum, quæ sibi incumbunt: primum omnium dat operam nitenti recuperanda, accipiens Syrupos & alias purgationes, ad recuperationem necessarias, quas etiam valde amaras libenter sumit, eò quòd sunt potiones salutis. Quod si tunc ab aliquo amico suo magnum aliquod beneficium accipiat, dicere solet: cupio sanitati restitui, & ex hoc lecto surgere: me seruitio tuo addicam, quòd aliquid reddere possim pro plurimis, quibus me obstrinxisti. Hunc in modum qui Religionem ingreditur, & spiritum accipit propter vitia & passiones: primum, cui attendere debet, est, vt sanitate restituatur, sumatque calicem salutis, hoc est, media adhibeat, ad sanitatem accipiendam; & opera actionesque sui status exercenda. Et in hoc ipso primum ostendet meritò Domino Deo nostro animi gratitudinem, dicentem ex toto corde: *vellem, Domine, liber esse à peccatis meis, & sanus à moribus, qui alligatum & impeditum me tenent, quòd minus opere ipso amorem obdant, quem erga te habeo: & plurimum, quo tibi sum obstrictus. Quòd obrem firmiter statuo, haurire statim calicem, quem in meam salutem constituisti. Quis autem hic est calix, nisi Pœnitentiæ & Confessionis, illo repletus, de quo David: *b Potasti nos vino compunctionis, contritione scilicet dolore peccatorum, qui non solum vulnera exterius abluit; sed tanquam hauritus purgans ingreditur per omnes venas & angulos cordis quòd purgat & aperit: vt per ipsam confessionem exeat omnis malus humor peccatorum; maneatque ab eis expurgatum. Vocatur autem calix Saluatoris, quòd ipse illum instituerit; & tanquam medicus sapientissimus præcepit, ad sanitatem nobis restituendam.**

CONFES.
29.
b Psal. 59. 5.

3. ET, cum peccatorum venia ac remissio tantum sit beneficium; etiam tamen Deus ad eò bonus, adeoque propensus ad ea condonanda, eò quòd

maximi faciat, & vehementer cupiat nostram salutem: vt premium suum
reputet, quod nos calicem illum & haustum sumere velimus: in quo salus,
& vita nostra consistit. Atque si medicus mercedem suam & sui laboris
gratitudinem reputaret, quoddam agrotus purgationem ab ipso praescriptam,
ad salutem propriam sumere vellet. Si itaq; nosse velis, o anima, quid retri-
buere possis Domino pro omnibus quae retribuunt tibi; sume calicem hunc salutaris
vini, etiamsi amarum, reddendo Deo honorem, humili peccatorum tuorum
confessione: apte enim accommodatur hic, quod Iosue dixit ad Achan: c. De
Iosue Domino Deo, & confitere atque indica mihi, quid mali feceris.

PROPTER triplicem hanc rationem, qui Religionem ingreditur, aut
vota sua, aut Professionem emittit; haurire debet calicem hunc salutaris:
sed non quomodo cunque & ruditer, sed cum amoris excessu; plus praes-
tans, quam alias ad sanitatem recuperandam tenebatur; & contendens, val-
de gratum se Deo nostro ostendere: instituens generalem omnium totius
vite peccatorum confessionem, etiam quae prius esset confessus, Nam (vt ait
S. Bonaventura) quemadmodum is vitam nouam inchoat, & habitum in-
ducit nouum: ita equum est, vt veteri vita ac veteris hominis reliquijs omni-
no se exuat; adhibens ex parte sua nouam hanc diligentiam, ad id perfecte
consequendum. Quam generalem totius vite confessionem, si in primo suo
ingressu fecit; expedit aliam etiam generalem instituere ab vltima inchoan-
do, vique ad illud tempus, quo vult edere vota sua: vt oblatio eod fit magis
grata Domino; quod ex corde procedit puriori. Nam, vt Scriptura ait: prius d
Dei respectu ad Abel, & postea ad munera eius. eod enim magis illi placet sa-
crificium: quod is, qui offert, est melior.

SED quoniam calix hic poenitentiae, etsi infirmum reddat sanitati & in-
firmum peccatorem non tamen firmum eum facit, ac fortem; sed remanet
debilis, & cum languore conualescentiae: est alius calix salutaris,
sanctissimum scilicet altaris Sacramentum: in quo laet ipsemet Saluator,
qui panis & vini accidentibus tectus, medicus est noster, medicamentum,
salus & vita nostra: qui sua praesentia debilem confortat, valetudinarium
aeroborat; ac iuuat vt sani opera exercere possit; triaque vota seruare
Paupertatis, Castitatis, & Obedientiae: nam ipse Dominus venit castus,
pauper spiritu, & obediens: quem spiritum ihs communicat, qui cum tali
desiderio ac dispositione ipsum suscipiunt. Quare plurimum refert: vt,
quando haec vota eduntur; aut Professio fit, diuinissimus hic calix suscipia-
tur; ille enim valde eam perficit; viresque & animum addit, ad eam implen-
dam. Nam quemadmodum dixit S. Dionysius: non contingit, aliquem perfici
professione hierarchica nisi per Diuinam sacramentum Eucharistiam. per eam enim omnis
beneficium plene communicatur. Et ita ait, suo tempore tradi solitam Mo-

c. Iosue 7. 9.

Generalis
confessio
praemittit
In speculo
disciplina
p. 1. c. 1.

d. Gen. 4. 4.

COMMV
NIO.Cap. 3. Ecd.
Hierarch.

nachis, cum suam edebant professionem; quamvis etiam propter aliam causam, quam postea adferemus. Et quamvis hoc sit supremum donorum, quae Dominus nos ter nobis largitur: voluit tamen, idem esse gratiarum oblationem ob reliqua beneficia; & ut in gratiarum actionem pro illis hoc suscipere debet: quare hoc etiam spiritu calicem hunc suscipere debet, qui vocat, et mittit, dicens: *Quid retribuam Domino, pro omnibus quae retribuit mihi in statu, in quo me collocavit? Calicem salutaris accipiam*, et eam scilicet & pro mea salutis: & alij legunt: *Calicem lenabo in altum*, offerens scilicet summum hoc laudis sacrificium pro omnibus beneficijs mihi collatis. Cum igitur ipse tantum amoris excessum ostendat, exiens e caelo & descendens in mundum, ac sese in hoc Sacramento occultans: ut ego eum intra me suscipiam: rationi erit consentaneum, ut & ego accendam, & amoris excessum habuerit: ut plus ei tradam, quam ipse exigit; offeram quae hoc mei ipsius sacrificium, quod illi tantopere placet. *Calix meus* (ait David) *inebrians, quam precor clarum est!* meus est quia Redemptor meus eum mihi tradit; & ipse est spiritus redemptoris mei: venitque, ut faciat me unum secum; & ut me inebriet, & cum me educat, cum abundantia caelestium suarum deliciarum. Propterea igitur volo, eum suscipere: ut à me exiens, ipsi me totum tradam, quam tractationem hacipsum in hoc Sacramento sumptione, confirmem & confortem.

§. 3. *Desideria patendi multa.*

TERTIUS alius calix est frequentior pro omni tempore, die, ac nocte, quo hauriendo valde ostenditur excessus amoris: est autem calix desideriorum & calamitatum huius vitae. De quo dixit Christus Dominus ad discipulos suos Zebedaei: *Potestis bibere calicem, quem ego bibo?* non de illo tantum loquitur, quem tempore passionis ac mortis meae *bibiurus sum*; sed de calice quem bibo quotidie in tot persecutionibus, doloribus, defatigationibus, lassitudinibus, quas quotidie tolero.

Ad hunc calicem implendum res septem concurrunt: Daemon scilicet cum suis tentationibus, mundus & mundani cum suis persecutionibus, cum tristitijs ac defatigationibus, quas sentit; Praesati cum rebus adversarijs, quas imponunt; & probationibus, quas adhibent; proximi cum malis, quas adferunt; & implet Deus, cum infirmitatibus & alijs arduis, quas mittit. Sed magis adhuc in particulari impletur mortificationibus, amaritudinibus annexis uniuscuiusque statui. Quare in hunc calicem impletur quicquid poenale est in tribus votis; cruciatus, quos suffert, qui est, miseris, quae pauperem comitantur & premunt; & abnegationes, quae tolerat obediens. Quamvis in aliquibus calix hic valde sit latus, & capax, in alijs vero angustus, & parum capiens. In aliquibus valde est amarus, ac poenalis, in alijs vero mixtus ac temperatus. Qui tamen novit quantum Deo debeat

Vide Iansenum in eodem loco.

e Psal. 12. 5.

Psal. 15. 5.

Ex S. Cipriano li. 5. epi. stol. 25.
a Mar. 10. 38
b Mat. 20. 22.

valdeque gratum se propterea ostendere: debet se generosè offerre ad eum calicem suscipiendum, quem ipse Deus dederit qualiscunque ille sit: exultans, quòd habeat aliquid, quod offerat Deo, pro plurimis, quæ ab ipso accepit. Quid enim retribuere possum ego Deo pro eius in me beneficijs, quod magis meum sit proprium, quàm hoc: vnusquisque soluit quod debet, ea moneta quæ habet. Ego in bonis sum pauper; sed in miserijs & rebus penurialibus sum diues: hoc moneta genus est frequens, & in cõmuni vsu in mea patria: hanc igitur retribuã Deo pro beneficijs in me collatis: offeres me ad tolerandos cū ipsius gratia, labores oēs, & calamitates, quas ipse voluerit. Si Deus, qui nihil in seiplo pati poterat, factus fuit homo, vt calicem hunc amaritudinum bibere posset, & reuerã totum exhaustit, ostendens excessum amoris erga me: æquum igitur est, vt ego, qui homo sum, ac proinde cum ipsa natura amaritudines illas coniunctas habeo: offeram me cum excessu quocunque ad hunc calicem, eius amoris & obsequij causa bibendum, & in gratiarum actionem pro beneficijs in me collatis. Accedit, quod quantumvis calix ille sit amarus, mihi erit calix salutaris: siquidem totus ille dirigitur in animæ meæ salutem: & quasi haustus & medicamentum salutare purificabit me, & à peccatis præseruabit; domabit passiones meas, & iuuabit vincere defectus meos & prauas propensiones: quem si cum feruore hausero: erit mihi suavis castitas, dulcis paupertas, & iucunda obedientia. Ex quo deduco, quod quemadmodum Christus Dominus noster, dum se ad orandum recepit in monte Tabor, *claquebatur cum Moyse & Elia de excessu eius amoris ac doloris, quem completurus erat in Ierusalem*; ita etiam qui accipit ad agendum cum Deo per dies aliquot, antequam vota sua edat: debet ibi considerare hos Saluatoris excessus; & ad eius exemplum offerre se ad exhaustiendam calicem vitæ Religiosæ; etiamsi magnus esset, valdeque amarus: impellens seipsum ad hoc tribus illis nominibus ac titulis iam insummat: gratiarum scilicet et actionem ob accepta beneficia; & quia calix est ad impleret Saluatore ad salutem animæ ordinatus; & quod ipsemet Saluator prius eundem exhaustit.

Et quoniam calix hic aded est amarus, opus est ei adiungere quod Dominus adiecit: *Et nomen Domini inuocabo*. Quid autem est nomen Domini inuocare, cū calix accipitur: nisi auxilium & subsidium ab ipso petere ad eum sumendum? Quod fit feruenter, si per omnia ipsius Dei nomina siue proprietates discutramus; illaque tanquam titulos siue rationes adhibeamus, vt orationem nostram exaudiat: quasi dicas: exaudi me, Deus meus, quia tu es Dominus meus, pater, creator, conseruator, vniuersalis prospector, medicus, pastor, Saluator, & glorificator noster: pro gloria itaque horum tuorum nominum, adiuua me, vt calicem hunc

Bonum est si offerre Deo.

Luc. 9. 31.

Calix hic amarus.

Serm. 18. in
Cant.

»
»
»

mea salutis ebibam, & vota offeram, quæ desidero. Et qui perseverat in oratione, ut oportet, experietur quod sanctus Bernardus dixit: ipsi quoque esse calicem salutis tanta dulcedine plenum, ut sufficiat amaritudinem aliorum calicum dulcorare. Nam orando (ait) bibit vinum lacerans cor hominis; vinum spiritus, quod inebriat; & carnalium voluptatum infundit obliuionem &c. Emollit aridæ animæ viscera; & adiuvat, ut cibum bonorum operum digerat, fortificans fidem, confortans spem, & alens ac ordinans charitatem.

CAPVT XIV.

IN QVEM FINEM, QVIBVS NOMINIBVS & quo gratitudinis spiritu, votorum oblatio facienda sit, & implenda.

a Ps. 115. 14.

Ita Titulmanni.

Proposita
tula excef
sus amoris.

RÆMISSIS præparationibus in proximo capite positus: commodè accedit vltima illa Davidis oblatio: *Pro mea Domino reddam coram omni populo eius.* Sed quoniam verbum *Votorum* in Scriptura Diuina significat aliquando proposita tantum ac desideria in iplo corde concepta, aliquando autem significat etiam promissa, que Deo fiunt: in vtroque sensu potest hic verbum illud *Votum* accipi, ad præsens institutum. Qui enim Religionem ingreditur; ipso statim ingressu offert Deo feruentia proposita ac desideria perpetuæ castitatis, paupertatis, & obedientiæ: & post Nouitiatum desideria explet, edens promissionem & vota de eisdem seruandis, *coram populo Dei*, ipsa scilicet Religiosorum congregatione, & populo Christiano, tanquam testibus talis emissionis: & post emissã pergit in eorundem obseruatione in conspectu totius mundi, quasi de eis edicis gloriatur, tribuens sibi honori, quod castus sit, pauper, & obediens; quod rebus vilibus & abiectis utatur, in quibus apparet ipsa paupertas; aut munia obeat vilia præscriptum obedientiæ. Et quemadmodum huiusmodi proposita & vota sunt excessus amoris, utpote quibus homo plus præstet, quam teneatur: ita que ex seiplo, ut nihil sui reseruans, totum se Deo suo tradat; ita etiam ostendunt summam gratitudinem, quam possit homo erga suum Creatorem ostendere. Nam quemadmodum sanctissima Eucharistia, cum sit maximum beneficium, simul etiam accipitur in gratiarum actionem, propter ipsam, & propter reliqua beneficia: ita ingressus in Religionem est præ-